

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

KÜLFÖLDI SZEMLE

KIADJA

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

7.évf.

1961.

7.sz.

AZ UNESCO

1961-1962 ÉVI KÖNYVTÁRI ÉS DOKUMENTÁCIÓS

PROGRAMJA

Az Unesco 1960. november 14-től december 15-ig Párizsban tartott közgyűlése az 1961-1962. évre 31,597.628 dollár költségvetési keretet szavazott meg. Ehhez az összeghez járult még 23 millió dollár, ami az ENSz Kiterjesztett Technikai Segélynyújtási Programja keretében és a Különleges Alap részéről áll az Unesco rendelkezésére.

Az Unesco könyvtári, levéltári, dokumentációs és a rokon jellegű szolgáltatások körébe vágó programja az 1961-1962. évre röviden összefoglalva a következő.

A nemzetközi szervezetekkel való együttműködés

Az IFLA évi 3,500 dollár, az International Council on Archives /Levéltárak Nemzetközi Tanácsa/ pedig évi 4,500 dollár segélyt kap programja végrehajtásának támogatására.

Könyvtárfejlesztés

A delhi /India/ és az enugu-i /Kelet-Nigéria/ közművelődés-

* Vö. Veronese, V.: Az Unesco jövőbeli tervei a könyvtárakkal kapcsolatban. = Könyvtári Figyelő. 6.évf. 1960. 10.sz. 1-7.p.

si könyvtár mintájára a francia nyelvet beszélő Nyugat-Afrika valamelyik országában is regionális közművelődési könyvtár felállítását vették tervbe, az Unesco szakemberének irányítása alatt. A könyvtár felszerelésén és a könyveken felül két könyvtári ösztöndíjat is előírányoztak erre a célra.

A francia nyelvű Nyugat-Afrikában /minden valószínűség szerint Szenegálban/ egyébként regionális könyvtárosképző központ felállítását is tervezik. Szakértő kiküldéséről, felszerelésről, könyvekről és két külföldi ösztöndíjról itt is az Unesco gondoskodik.

Az egyetemi könyvtárak fejlesztése és a könyvtár-építkezés tárgyában 1962-re regionális szemináriumot szerveznek Latin-Amerikában.

15 ország a Technikai Segélynyújtás programja keretében, 35 tagország pedig a Részvételi program keretében könyvtári ösztöndíjban, szakértő rendelkezésre bocsátásában, a könyvtárfejlesztés tárgyában tartandó szemináriumok rendezésében, illetve felszerelés- és könyvjuttatásban részesül.

Kiadványcsere

A nemzetközi kiadványcsere tárgyában az 1958.évi közgyűlésen megszavazott egyezmény 1961.november 23-án lép hatályba; a hivatalos kiadványok és kormánydokumentumok tárgyában kötött egyezmény 1961.május 30-án már hatályba lépett. "A nemzetközi kiadványcsere kézikönyvé"-nek harmadik kiadása 1961. év folyamán jelenik meg angol, francia, orosz és spanyol nyelven.

Bibliográfia és dokumentáció

Az International Advisory Committee on Bibliography /Nemzetközi Bibliográfiai Tanácsadó Bizottság/ és az International Advisory Committee on Documentation in the Pure and Applied Science /a Tiszta és Alkalmazott Természettudományos Dokumentáció Nemzetközi Tanácsadó Bizottsága/ egyesül International Advisory Committee on Bibliography, Documentation and Terminology /Nemzetközi Biblio-

gráfiai, Dokumentációs és Terminológiai Tanácsadó Bizottság/ néven. A megszűnő két bizottság közlönye, a Bibliographical Newsletter és a Monthly Bulletin on Scientific Documentation is egybeolvasva Bibliography, Documentation and Terminology címen jelenik meg angol, francia, orosz és spanyol nyelven.

A Bibliographical services throughout the world 1950-59. c. kiadvány 1961-ben angol és francia nyelven jelenik meg. Az angol, francia, német, orosz és spanyol könyvtári kifejezéseket tartalmazó Vocabularium bibliothecarii ugyancsak 1961-ben jelenik meg javított és bővített kiadásban.

Az arab államok valamelyikében az 1962. év folyamán regionális szeminárium rendezése van tervbe véve a bibliográfia, dokumentáció és kiadványcsere tárgyában.

Mikrofilm-busz

Egyes latin-amerikai államokban már eddig is sikerrel szerepelt az Unesco mikrofilm-busza. Ezt a berendezést két újabb felvevőgéppel kiegészítve az 1961. év folyamán más latin-amerikai országokba viszik át a pótolhatatlan történeti dokumentumok lefényképezése céljából. A mikrofilmezett dokumentumokat jegyzékbe foglalják és a jegyzékeket a kutatók rendelkezésére bocsátják. Az 1962. évtől kezdve a mikrofilm-busz az arab nyelvű országokban folytatja működését.

Történelmi forrásművek kalauza

A világ történelmi forrásműveinek számbavételére az első lépést jelenti az International Council on Archives által - főleg az európai levéltárak anyagának felhasználása alapján - kiadásra kerülő Guide to sources of Latin American history /Latin-Amerika történelmi forrásműveinek kalauza/ c. mű. Erre a célra 25,000 dollár segílyt kap a Council az 1961-62. évre. Ezzel a munkával párhuzamosan az United States National Archives /az Amerikai Egyesült Államok Nemzeti Levéltára/ is összeállítja Latin-Amerika történelme Egyesült Államok-beli forrásműveinek jegyzékét.

Tudományos dokumentáció és a természettudományi terminológia

A XIX. század elején mindössze 100 tudományos folyóirat jelent meg; 1850-re ez a szám már 1000-re emelkedett; 1900-ban 10,000-re rugott s jelenleg 50,000-re tehető. Az Unesco-ra vár a feladat, hogy a folyóiratok ilyen nagy tömegében a dokumentálást lehetővé tegye. Ennek előmozdítása végett az alábbi területekre összpontosítja figyelmét:

a/ Nemzeti tudományos dokumentációs központok felállítása, illetve a meglévők működésének megjavítása. Sor kerül az országos, a regionális és a nemzetközi dokumentációs központok jegyzékének kiadására. A tudományos dokumentációs központok létesítése terén eddig szerzett tapasztalatokat broszura alakjában közléteszik. A New Delhi Science Cooperation Office /Ujdelhi Tudományos Együttműködés Hivatala/ regionális szümpoziont rendez a déli és délkelet-ázsiai dokumentációs központok vezetői számára.

b/ A referáló munka elvi és gyakorlati segítése. Az Abstracting Board of the International Council of Scientific Unions* támogatásán felül tanulmányt készít a természettudományok és a műszaki tudományok területén működő referáló szervek szervezetéről és működéséről. Jelentést készített arról, mily mértékben alkalmazhatók a szerzői és tárgymutatók összeállításában - különösen a referáló lapok esetében - a gépesített eljárások /lyukkártyák és offszet/. Megállapodás létrejöttét próbálja előmozdítani a tudományos folyóiratcímek rövidítésére és közzéteszi ezeket a rövidítéseket.

c/ Egyes tudomány szakok terminológiai ájának szabványosítása. A vizierőművek többnyelvű /angol, francia, német, orosz és spanyol/ terminológiai szótára most van készülöben. Az ürkutatás hatnyelvű szótárának és az automatizálás terminológiai szótárának szerkesztését is hamarosan megkezdik. A nyelvi szótárak bibliográfiáját kiegészítik.

* Az intézmény működéséről tájékoztat az alábbi, magyar fordításban is rendelkezésre álló cikk:

F 2518 Boutry, G.A.: A tudományos tájékoztatás megjavítását célzó nemzetközi együttműködés elvi alapjai. = ICSU Review. 2. vol. 1960. 4.no. 188-203.p.

d/ A tudományos művek fordításának kérdése. Tanulmány készül arról, miképpen lehetne a tudományos munkák fordítása terén mutatkozó erőpocsékolást kiküszöbölni. Szó van olyan nemzetközi bibliográfia kiadásáról, amely a tudományos cikkek fordításának jegyzékét tartalmazza.

Két munkacsoport olyan matematikai problémákkal foglalkozik, melyek a gépi fordítás sok fontos problémájának megoldását segíthetik elő.

F 2524. Az Unesco 1961-1962. évi könyvtári és dokumentációs programja. (Unesco's programme for libraries and related services 1961-62.) = Unesco B.Libr. 15.vol. 1961. 3.no. 113-118.p.

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ

Könyvtártudományi Szakkönyvtára

az érdeklődők rendelkezésére áll az alábbi időpontokban:

hétfő, kedd du. 2-5 óráig
szerda, csütörtök de. 1/2 10-1/2 2 óráig
péntek, szombat de. 1/2 9-1/2 11 óráig

A könyvtárban megtalálható a könyvtártudománnyal foglalkozó bel- és külföldi könyvek mellett minden hazai és a legjelentősebb külföldi könyvtártudományi folyóirat. Ezenkívül a könyvtár állományába tartozik több mint 2500 könyvtártudományi fordítás is.

A látogatók az említett időpontokban az állományt helyben is használhatják és - a kézikönyvek kivételével - kölcsönözhetik is.

Vidéki érdeklődők részére könyvtárközi kölcsönzés keretében juttatja el a könyvtár a kívánt műveket.

A könyvtár címe: Budapest, VIII. Múzeum u.3.

134-000
Telefonszámok: 340-740 269 és 275 mellék

AZ ORSZÁGOS KÖNYVTÁRÜGYI TANÁCS
KIADVÁNYAI

1. sz. (Gombocz István): Az UNESCO bibliográfiai munkája. Bp. 1958. 62 p.
2. sz. (Takács József): A könyvtári szolgálat jogi szabályozása. Bp. 1958. 303 p.
3. sz. (Berlász Jenő): Kéziratok katalogizálása. Bp. 1958. 112 p. /Utánnomás 1959./
4. sz. (Andréka Pálné-Czellár Ferenc): Műanyag- és ronkiparok osztályozása. Bp. 1958. 81 p.
5. sz. (Nagy Julia-Vagács András): Térképek katalogizálása. Bp. 1958. 64 p. /Utánnomás 1959./
6. sz. (Pozsonyi Erzsébet): Kisnyomtatványok könyvtári kezelése. Bp. 1958. 41 p. /Utánnomás 1959./
7. sz. (Vécsey Jenő): A zeneművek könyvtári címléírása. Bp. 1958. 48 p. /Utánnomás 1959./
8. sz. Veredy Gyula: A könyvtári osztályozás újabb kérdései, különös tekintettel a tízedes rendszer fejlődésére. Bp. 1959. 60 p. (2. átdolgozott, bővített kiadás. Bp. 1961. 83 p.)
9. sz. Domanovszky Akos: A könyvtári címléírás irányelvei és a testületi szerző. Bp. 1959. 74 p.
10. sz. Tombor Tibor: A könyvtári állomány védelme. Kb. 200 p. (Nyomás alatt)
11. sz. Kovács Máté: A magyar könyv- és könyvtárkultúra a szocializmus kezdeti szakaszában. Bp. 1961. 95 p.
12. sz. Sz. Németh Mária: A központi folyóirat címjegyzék kérdései. Bp. 1959. 44 p.
13. sz. Balázs Sándor: A Nemzetközi Dokumentációs Szövetség /FID/. Bp. 1961. 77 p.

- 1.sz. Külföldi tanulmányutak 1957. Bp. 1958. 99 p.
- 2.sz. Külföldi tanulmányutak 1958. Bp. 1959. 198 p.
- 3.sz. Külföldi tanulmányutak 1959. Bp. 1961. 191 p.
- 4.sz. Külföldi tanulmányutak 1960. Bp. 1961. Kb. 140 p.
(Nyomás alatt)

KÖNYVTÁROSOK TAPASZTALATCSEREJE

A KIADVÁNYOK BESZEREZHETŐK: ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT KÖNYVTÁRELLÁTÓ, BUDAPEST. VI. NÉPKÖZTÁRSASÁG UTJA 10.